

ПРИМЉЕНО: 03.09.2026

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
01	011-2803	26	

3.9. 2026. године

Београд

ПРЕДСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, бр. 9/10 и 108/13 – др. закон) и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 – пречишћен текст),
подносимо предмет:

**ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОДГОВОРНОСТИ НОСИЛАЦА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И
ЗАШТИТИ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА****са предлогом да се узме у претрес.**

За представника предлагача одређен је народни посланик мр Владимир Ђорђевић.

Прилог:

1. Предлог закона о одговорности носилаца јавних функција и заштити јавног интереса;
2. Образложење Предлога закона;
3. Изјава о усклађености Предлога закона са прописима Европске уније;
4. Табела усклађености Предлога закона са прописима Европске уније;
5. Списак народних посланика који подносе овај предлог закона.

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ

мр Владимир Ђорђевић

Војислав Михаиловић

Љубинко Ђурковић

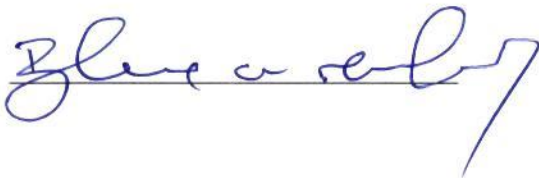
**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА**

**СПИСАК НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА КОЈИ ПОДНОСЕ
ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОДГОВОРНОСТИ НОСИЛАЦА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И
ЗАШТИТИ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА**

1. мр Владимир Ђорђевић

A stylized handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop on the left and several sharp, angular strokes on the right, written over a horizontal line.

2. Војислав Михаиловић

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Vojislav Mihailovic' in a cursive script, written over a horizontal line.

3. Љубинко Ђурковић

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ljubinko Djurkovic' in a cursive script, written over a horizontal line.

О ОДГОВОРНОСТИ НОСИЛАЦА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И ЗАШТИТИ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКА СРБИЈА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет закона)

Овим законом уређују се услови, поступак и мере за утврђивање одговорности носилаца јавних функција за тешке, намерне и незаконите злоупотребе јавних овлашћења, ради заштите јавног интереса, законитости и поверења грађана у вршење јавних функција; образује се Комисија за одговорност носилаца јавних функција и уређују њена надлежност, поступак и правна заштита.

Члан 2.

(Циљ закона)

Циљ закона је јачање законитости и одговорности у вршењу јавних функција, заштита јавних средстава и имовине, спречавање тешких злоупотреба јавних овлашћења и обезбеђивање да за јавну функцију буду подобна лица која испуњавају законом утврђене услове.

Члан 3.

(Правна природа поступка)

Поступак по овом закону није кривични, прекршајни или дисциплински поступак и мера изречена по овом закону није кривична, прекршајна или дисциплинска санкција. Мера представља посебну меру заштите јавног интереса и услова за будуће вршење јавне функције.

Члан 4.

(Начело индивидуалне одговорности)

Одговорност по овом закону заснива се искључиво на индивидуално утврђеном поступању или пропуштању конкретног лица. Политичко уверење, припадност или неприпадност политичкој странци, верско или друго лично својство не могу сами по себи бити основ за покретање или вођење поступка или изрицање мере.

Члан 5.

(Начела поступка)

Поступак се води уз поштовање начела законитости, сразмерности, непристрасности, утврђивања чињеничног стања, права на изјашњење, права на приступ списима, права на предлагање доказа и права на судску заштиту. На питања поступка која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

II. ЛИЦА НА КОЈА СЕ ЗАКОН ПРИМЕЊУЈЕ

Члан 6.

(Носилац јавне функције)

Носилац јавне функције, у смислу овог закона, јесте лице које је изабрано, постављено или именовано на јавну функцију или које непосредно врши јавна овлашћења или одлучује о јавним средствима или јавној имовини, у складу са законом.

Члан 7.

(Круг лица)

Поступак по овом закону може се водити против:

- 1) председника Републике;
- 2) председника и потпредседника Народне скупштине и народног посланика;
- 3) председника и потпредседника Владе и министра;
- 4) државног секретара, директора органа управе и посебне организације, помоћника министра и другог постављеног лица које непосредно врши јавна овлашћења или одлучује о јавним средствима или имовини;
- 5) судије и носиоца јавнотужилачке функције, уз примену посебних правила из чл. 12. и 13. овог закона и закона којима се уређује њихов положај и одговорност;
- 6) члана органа надлежног за избор, напредовање, дисциплинску одговорност или престанак функције носилаца правосудних функција;
- 7) директора, вршиоца дужности директора и члана органа управљања или надзора јавног предузећа и правног лица у којем Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има већинско или контролно власништво;
- 8) посланика у скупштини аутономне покрајине и члана покрајинске владе и другог покрајинског функционера;
- 9) градоначелника, председника општине, члана градског или општинског већа, председника и потпредседника скупштине града или општине и одборника;
- 10) директора и других руководилаца у јавним предузећима и правним лицима чији је оснивач или контролни власник аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе;
- 11) директора, заменика директора и другог руководиоца у органима унутрашњих послова и безбедности, када самостално врши јавна овлашћења или одлучује о јавним средствима или имовини;
- 12) другог лица које је, на основу закона или другог прописа, вршило јавна овлашћења или одлучивало о јавним средствима или јавној имовини.

Члан 8.

(Бивши носиоци јавних функција)

Поступак се може водити и против лица које је престало да врши функцију обухваћену овим законом, ако се испитује поступање учињено у време вршења те функције. Мера изречена бившем носиоцу јавне функције може се односити искључиво на будуће вршење јавне функције и не може довести до престанка или одузимања већ стеченог мандата, права, пензије, имовине или другог стеченог права.

III. ВРЕМЕНСКИ ОБУХВАТ

Члан 9.

(Временски обухват)

Овим законом могу се утврђивати чињенице о поступању лица у периоду од 1. јануара 1990. године до дана ступања овог закона на снагу, ради процене одговорности и подобности за будуће вршење јавне функције.

Примена овог закона на чињенице настале пре његовог ступања на снагу представља утврђивање чињеница од значаја за процену услова за будуће вршење јавне функције и не представља изрицање кривичне, прекршајне или дисциплинске санкције за радњу која у време предузимања није била утврђена као основ одговорности по овом закону.

Овај закон не установљава нова кривична дела, прекршаје или дисциплинске повреде за радње учињене пре његовог ступања на снагу, не мења правноснажне судске одлуке, не представља посебан основ за њихово понављање и не производи дејство на већ стечена права.

При примени овог члана води се рачуна о јавном интересу, сразмерности мере и потреби да се заштите права и слободе лица на које се поступак односи.

IV. ТЕШКА ЗЛОУПОТРЕБА ЈАВНЕ ФУНКЦИЈЕ

Члан 10.

(Тешка злоупотреба јавне функције)

Тешком злоупотребом јавне функције сматра се намерно и тешко нарушавање законитости вршења јавне функције, нарочито ако је лице:

- 1) прекорачило или злоупотребило законом утврђена овлашћења;
- 2) намерно поступало ради прибављања противправне користи себи или другом;
- 3) намерно проузроковало тешку штету јавним средствима или јавној имовини;
- 4) намерно и противправно утицало на рад другог државног органа или носиоца јавних овлашћења;
- 5) прикрило, уништило, изменило или учинило недоступном службену документацију или други доказ од значаја за законито поступање;
- 6) поступало у сукобу интереса ради прибављања противправне користи;
- 7) употребило јавна средства, имовину или овлашћења ради противправне користи;
- 8) намерно предузело или пропустило службену радњу ради омогућавања другом лицу да избегне законом утврђену одговорност.

Члан 11.

(Основ за покретање поступка)

Поступак се може покренути ако постоје конкретне чињенице, подаци или докази који указују на основану сумњу да је учињена тешка злоупотреба јавне функције. Основана сумња за потребе овог закона представља степен уверења заснован на конкретним и проверљивим чињеницама који оправдава даље испитивање, а не утврђивање одговорности. Политичка несагласност, различито стручно или правно мишљење, сама чињеница да је одлука била неповољна или чињеница да је поступак пред другим органом окончан ослобађајућом или одбијајућом одлуком, сами по себи, нису основ за поступак по овом закону.

V. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА ПРАВОСУЂЕ

Члан 12.

(Независност судије и носиоца јавнотужилачке функције)

Судија или носилац јавнотужилачке функције не може бити предмет мере по овом закону само због садржине судске или тужилачке одлуке, правног схватања, оцене доказа или исхода поступка.

Овим законом не ограничавају се независност судије и самосталност јавног тужилаштва нити се успоставља надлежност Комисије за преиспитивање законитости правноснажне судске одлуке као такве.

Члан 13.

(Поступање у случају сумње на незаконито поступање правосудног функционера)

Ако постоје конкретни подаци који указују да је судија или носилац јавнотужилачке функције намерно и незаконито:

- 1) прикрио, уништио или изменио доказ;

- 2) незаконито спречио извођење или прибављање доказа;
 - 3) остварио недозвољену сарадњу са заинтересованим лицем;
 - 4) злоупотребио службена или процесна овлашћења ради постизања незаконитог исхода; или
 - 5) радњом или пропуштањем омогућио другом лицу избегавање законом утврђене одговорности,
- Комисија може утврђивати чињенице о таквом поступању и доставити их надлежном органу.

Комисија не изриче дисциплинску меру нити меру престанка или забране вршења судијске или јавнотужилачке функције. Надлежни орган даље поступа у складу са законом којим се уређује положај и одговорност судије, односно носиоца јавнотужилачке функције.

VI. КОМИСИЈА

Члан 14.

(Комисија)

За спровођење поступака по овом закону образује се Комисија за одговорност носилаца јавних функција.

Комисија је посебно, независно и стручно тело које образује Народна скупштина и које у поступању по овом закону врши јавна овлашћења у управним стварима.

Комисија има својство правног лица и самостална је у раду у границама овог закона.

У поступању по овом закону Комисија одлучује у управној ствари, у складу са овим законом и законом којим се уређује општи управни поступак.

Члан 15.

(Састав Комисије)

Комисија има девет чланова:

- 1) три члана које предлажу народни посланици који припадају парламентарној већини;
- 2) три члана које предлажу народни посланици који припадају парламентарној опозицији;
- 3) три члана из реда истакнутих стручњака и представника цивилног друштва.

Ниједна од наведених категорија не може имати више од три члана.

Члан 16.

(Предлагање чланова)

Кандидате из категорија из члана 15. тач. 1) и 2) овог закона предлажу народни посланици у складу са Пословником Народне скупштине, уз поштовање правила о расподели права предлагања међу посланичким групама које припадају истој категорији, сразмерно њиховој бројности и у складу са правилима која се примењују на расподелу права у Народној скупштини.

Кандидати из категорије из члана 15. тачка 3) бирају се на основу јавног позива који расписује надлежни одбор Народне скупштине.

Право предлагања кандидата по јавном позиву имају универзитети и научне установе, професионална удружења и удружења грађана која најмање пет година делују у областима владавине права, људских права, спречавања корупције, јавних финансија, заштите јавног интереса или демократских институција.

Надлежни одбор утврђује листу кандидата за категорију из члана 15. тачка 3) и доставља је Народној скупштини на избор.

Члан 17.

(Услови за избор)

За члана Комисије може бити изабрано лице које:

- 1) је држављанин Републике Србије;
- 2) има високо образовање;
- 3) има најмање 15 година релевантног радног искуства;
- 4) ужива углед у струци и јавности;
- 5) није правноснажно осуђивано за кривично дело које га чини недостојним за обављање јавне функције;
- 6) није члан органа политичке странке нити обавља функцију у политичкој странци;
- 7) не врши функцију обухваћену чланом 7. овог закона.

Кандидат је дужан да пријави околности које могу довести у питање његову непристрасност.

Члан 18.

(Избор)

Народна скупштина бира чланове Комисије одвојеним гласањем за сваку од три категорије из члана 15. овог закона.

Избор се спроводи тако да свака категорија има по три изабрана члана.

Ако за поједину категорију није изабран потребан број чланова, поступак предлагања и избора за ту категорију понавља се у року од 30 дана.

Док се не изабере потребан број чланова, Комисија не може доносити одлуке за које је овим законом прописана већина од шест гласова.

Члан 19.

(Мандат)

Члан Комисије бира се на шест година и не може бити поново изабран.

Мандат члана престаје истеком времена на које је изабран, оставком, разрешењем или наступањем услова због којих више не испуњава услове за избор.

Члан Комисије може бити разрешен само ако: 1) поднесе оставку; 2) више не испуњава услове за избор; 3) буде правноснажно осуђен за кривично дело које га чини недостојним за обављање јавне функције; или 4) у поступку прописаном законом буде утврђено да је тешко повредио закон или злоупотребио функцију.

Члан Комисије не може бити разрешен због начина на који је гласао или због ставова изнетих у вршењу функције, осим у случајевима из става 3. тачка 4) овог члана.

Члан 20.

(Одлучивање и изузеће)

Комисија одлучује већином од најмање шест од девет чланова.

Одлука којом се утврђује одговорност и изриче мера може бити донета само ако за њу гласа најмање један члан из сваке од три категорије.

Члан Комисије не учествује у поступку и одлучивању ако постоји разлог за изузеће према закону којим се уређује општи управни поступак.

Одлука о изузећу доноси се без учешћа члана чије се изузеће тражи.

VII. ПОСТУПАК

Члан 21.

(Иницијатива)

Иницијативу за покретање поступка могу поднети државни орган, независни државни орган, јавни тужилац, физичко или правно лице.

Иницијатива мора да садржи податке о лицу на које се односи, опис чињеница и навођење података или доказа којима се иницијатива поткрепљује, у мери у којој су предлагачу доступни.

Члан 22.

(Претходна провера)

Комисија спроводи претходну проверу навода из иницијативе.

Ако утврди да не постоје чињенице или подаци који указују на основану сумњу из члана 11. овог закона, Комисија иницијативу одбацује образложеним решењем.

Решење из става 2. овог члана не подлеже посебној жалби и може се оспоравати у складу са законом којим се уређују управни спорови, ако су за то испуњени законом прописани услови.

Члан 23.

(Покретање поступка)

Ако постоје услови за вођење поступка, Комисија доноси решење о покретању поступка и доставља га лицу против кога се поступак води.

Решење садржи опис чињеница које се испитују, правни основ и поуку о правима лица у поступку.

Члан 24.

(Прибављање података и доказа)

Комисија може од државних органа, органа аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, ималаца јавних овлашћења, правних и физичких лица затражити списе, службену документацију, податке и друга обавештења неопходна за вођење поступка.

Комисија нема овлашћења полиције, јавног тужилаштва или суда и не може спроводити радње које су законом поверене тим органима.

Прибављање и обрада података врше се само у обиму неопходном за сврху поступка и у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, законом којим се уређује тајност података и другим посебним законима.

Члан 25.

(Рокови)

Орган или лице од којег су затражени подаци дужно је да их достави у року од 30 дана, ако другим законом није прописан краћи рок.

Претходна провера може трајати најдуже 90 дана.

Поступак се окончава у року од шест месеци од дана доношења решења о покретању поступка.

У сложеним предметима рок из става 3. овог члана може се продужити највише за три месеца, уз образложено решење Комисије.

Ако Комисија не оконча поступак у року из ст. 3. и 4. овог члана, дужна је да без одлагања

донесе образложено решење о наставку поступка, у којем наводи разлоге прекорачења рока и очекивани рок окончања, и да о томе обавести надлежни одбор Народне скупштине. Надлежни одбор не може давати налоге Комисији у конкретном предмету.

Члан 26.

(Права лица против кога се поступак води)

Лице против кога се поступак води има право:

- 1) да буде обавештено о чињеницама и доказима на којима се поступак заснива;
- 2) да изврши увид у списе и добије копије у складу са законом;
- 3) да се писмено или усмено изјасни о свим чињеницама и доказима;
- 4) да предлаже и изводи доказе;
- 5) да има пуномоћника;
- 6) да захтева изузеће члана Комисије;
- 7) да буде обавештено о сваком доказу на којем ће се заснивати одлука;
- 8) да добије образложену одлуку;
- 9) да користи судску заштиту у складу са овим законом и законом којим се уређују управни спорови.

Члан 27.

(Одлука)

По спроведеном поступку Комисија доноси решење којим:

- 1) обуставља поступак;
- 2) утврђује да нема основа за изрицање мере; или
- 3) на основу поуздано утврђених чињеница и целокупно изведених доказа утврђује постојање тешке злоупотребе јавне функције и изриче меру.

Решење мора садржати утврђено чињенично стање, изведене и оцењене доказе, правни основ, образложење постојања намере, оцену сразмерности мере, изреку и поуку о правном средству.

VIII. МЕРЕ

Члан 28.

(Мере)

Када утврди тешку злоупотребу јавне функције, Комисија може изрећи једну од следећих мера:

- 1) забрану обављања именоване или постављене руководеће јавне функције у трајању од три године;
- 2) забрану обављања именоване или постављене јавне функције у трајању од пет година;
- 3) забрану обављања именоване или постављене јавне функције у трајању од десет година.

Мера се не односи на већ стечени изборни мандат и не доводи до његовог престанка.

Овим законом се не уводи ограничење бирачког права, права на кандидовање или права на вршење већ стеченог изборног мандата.

Члан 29.

(Сразмерност мере)

При избору и трајању мере Комисија нарочито цени тежину злоупотребе, последице, степен намере, трајање поступања, обим овлашћења лица, степен јавног поверења у функцију и друге околности од значаја за процену јавног интереса.

Мера мора бити неопходна и сразмерна тежини утврђене злоупотребе и циљу заштите јавног интереса.

IX. ОДНОС СА ДРУГИМ ПОСТУПЦИМА

Члан 30.

(Однос са другим поступцима)

Ако чињенице утврђене у поступку указују на постојање основа за кривични, прекршајни, дисциплински, порески или други поступак, Комисија без одлагања доставља релевантне податке надлежном органу.

Поступак по овом закону не искључује надлежност Агенције за спречавање корупције, полиције, јавног тужилаштва, Пореске управе, Високог савета судства, Високог савета тужилаштва или другог надлежног органа.

Комисија не одлучује о постојању повреде Закона о спречавању корупције у питањима за која је искључиво надлежна Агенција за спречавање корупције.

Члан 31.

(Правноснажне судске одлуке)

Овај закон не представља посебан правни основ за понављање правноснажно окончаног судског поступка.

Ако Комисија утврди чињенице које могу бити од значаја за оцену постојања услова за понављање поступка или предузимање друге законом предвиђене радње, те чињенице и податке доставља надлежном органу, који поступа у складу са посебним законом.

Члан 32.

(Самосталност одговорности)

Одговорност носиоца јавне функције по овом закону утврђује се независно од одговорности другог лица на које се односи поступак или одлука у вези са којом је злоупотреба учињена.

Окончање другог поступка не искључује поступак по овом закону ако се испитује сопствено незаконито поступање носиоца јавне функције.

X. ЈАВНОСТ И ЗАШТИТА ПОДАТАКА

Члан 33.

(Јавност и заштита података)

Коначне одлуке којима је изречена мера објављују се на интернет страници Комисије и у „Службеном гласнику Републике Србије“, у обиму и на начин утврђен овим законом. Објављивање не може обухватити класификоване податке, податке заштићене законом или друге податке чије би откривање било супротно законом заштићеном интересу.

Објављују се само подаци неопходни за остваривање јавног интереса. Посебне врсте података о личности, подаци који нису неопходни, подаци о трећим лицима и други подаци чије би објављивање било несразмерно не објављују се.

Комисија обрађује податке о личности само у сврху овог закона, уз примену начела законитости, ограничења сврхе, минимизације, тачности, ограничења чувања и безбедности обраде.

Комисија је дужна да, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности, одреди лице за заштиту података о личности када су за то испуњени законом прописани услови.

Рокови чувања података, периодичне провере потребе њиховог чувања, приступ списима и поступање са посебним врстама и класификованим подацима уређују се у складу са посебним законима.

Приступ класификованим и другим законом заштићеним подацима дозвољен је само овлашћеним лицима и под условима прописаним посебним законом.

XI. СУДСКА ЗАШТИТА

Члан 34.

(Судска заштита)

Против коначног решења Комисије није дозвољена жалба.

Против решења Комисије може се покренути управни спор у складу са законом којим се уређују управни спорови.

У поступку по тужби суд испитује законитост оспореног решења у границама својих законом утврђених овлашћења.

Члан 35.

(Одлагање извршења)

Тужба у управном спору, по правилу, не одлаже извршење решења Комисије.

На захтев тужиоца суд може одложити извршење под условима прописаним законом којим се уређују управни спорови.

XII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

(Обавеза достављања података)

Органи и лица из члана 24. овог закона дужни су да Комисији доставе тражене податке и списе у складу са законом.

Ова обавеза не ослобађа орган или лице од примене правила о тајности података, заштити података о личности, заштити поверљивих извора и других законом заштићених интереса. Комисија обезбеђује да се такви подаци користе искључиво у законом дозвољене сврхе.

Члан 37.

(Рок за избор Комисије)

Народна скупштина ће изабрати чланове Комисије у року од 90 дана од дана ступања овог закона на снагу.

Члан 38.

(Акт о унутрашњем раду)

Комисија доноси пословник о раду у року од 60 дана од дана избора већине њених чланова.

Пословником се уређују само питања унутрашње организације и начина рада Комисије која нису уређена овим законом и не могу се њиме уводити нове обавезе, ограничења права или основе за изрицање мера.

Члан 39.

(Средства за рад)

Средства за рад Комисије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Комисија припрема предлог финансијског плана у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Члан 40.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОДГОВОРНОСТИ НОСИЛАЦА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И ЗАШТИТИ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама Устава Републике Србије о владавини права и подели власти, заштити људских и мањинских права и слобода, праву на судску заштиту, уређењу власти и надлежности Републике Србије и Народне скупштине. Нарочито су од значаја члан 3, члан 20, члан 22, члан 32, члан 36, члан 42, члан 52, члан 97. тач. 2), 16) и 17), члан 98. и члан 99, као и одредбе чл. 142, 144, 150, 155, 162, 194, 197. и 198. Устава.

Предложена решења не мењају постојеће кривичне, прекршајне или дисциплинске режиме одговорности и не представљају посебан основ за преиспитивање правноснажних судских одлука. За судије и носиоце јавнотужилачке функције закон изричито ограничава улогу Комисије на утврђивање чињеница и њихово достављање надлежном органу, без изрицања дисциплинских мера или мера престанка и забране вршења тих функција.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Потреба за доношењем закона произлази из потребе да се успостави јасан, независан и процесно контролисан механизам за утврђивање тешких и намерних злоупотреба јавних овлашћења које су од значаја за заштиту јавног интереса и поверења грађана у вршење јавних функција. Закон има за циљ да обезбеди да лице за које су у законом прописаном поступку поуздано утврђене такве злоупотребе не може у одређеном периоду поново бити постављено или именовано на функцију која захтева посебно поверење јавности.

Постојећи системи кривичне, прекршајне, дисциплинске, пореске и антикорупцијске одговорности остају у потпуности на снази. Они су усмерени на другачије правне последице и поступке. Предложени закон не замењује те механизме, већ уводи посебан управни механизам заштите јавног интереса који има ограничену последицу на будуће именоване и постављене јавне функције.

Алтернативе доношењу закона су: 1) ослањање искључиво на постојеће механизме, што не обезбеђује јединствен поступак за процену подобности за будуће именоване и постављене функције; и 2) измене већег броја посебних закона, што би довело до фрагментисаног и неуједначеног система. Јединствен законски механизам је погоднији јер успоставља једнака процесна правила, јединствен стандард тешке злоупотребе и јединствену судску контролу, уз јасно очување надлежности постојећих органа.

III. ОСНОВНА РЕШЕЊА

Закон утврђује индивидуалну одговорност и изричито искључује политичку, страначку, верску или другу колективну одговорност. Покретање поступка захтева конкретне чињенице, податке или доказе који указују на основу сумњу. За изрицање мере потребно је да су чињенице поуздано утврђене на основу целокупно изведених доказа. Овим се јасно раздваја праг за покретање поступка од прага за доношење мериторне одлуке.

Тешка злоупотреба је дефинисана као намерно и тешко нарушавање законитости које представља озбиљну повреду јавног интереса, уз набрајање типичних облика злоупотребе. Комисија при избору мере мора да цени тежину повреде, последице, степен намере, трајање, обим овлашћења и јавни интерес, а мера мора бити неопходна и сразмерна.

Посебна правила предвиђена су за судије и носиоце јавнотужилачких функција. Комисија не оцењује законитост судске одлуке као такве и не преузима дисциплинске или друге уставне надлежности Високог савета судства и Високог савета тужилаштва. Овим се истовремено омогућава институционално реаговање на намерно незаконито поступање и чувају уставне гаранције независности правосуђа.

Комисија је посебно независно и стручно тело које врши јавна овлашћења у управним стварима. Састав 3+3+3 повезује парламентарну већину, парламентарну опозицију и стручну јавност. Одлука о изрицању мере захтева најмање шест гласова, уз најмање један глас из сваке категорије, чиме се спречава да једна категорија самостално контролише исход поступка.

IV. ПОСТУПАК И ПРАВНА ЗАШТИТА

Поступак се ослања на правила општег управног поступка у питањима која нису посебно уређена. Лицу против кога се поступак води обезбеђени су обавештавање, увид у списе, изјашњење, предлагање и извођење доказа, пуномоћник, изузеће и образложена одлука. Против коначног решења није дозвољена жалба, већ је обезбеђен управни спор. Тужба по правилу не одлаже извршење, уз могућност да суд одложи извршење под условима прописаним законом којим се уређују управни спорови.

V. РЕТРОСПЕКТИВНО УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЦА

Временски обухват од 1. јануара 1990. године омогућава да се утврде чињенице о поступању лица у дужем периоду, али је правна последица ограничена на будуће именоване и постављене функције. Овим законом се не установљавају нова кривична дела, прекршаји или дисциплинске повреде за раније радње, не мењају се правноснажне судске одлуке, не успоставља се посебан основ за њихово понављање и не дира се у већ стечена права.

Предложено решење мора бити посматрано у светлу члана 197. Устава. Повратно дејство је ограничено на поједине одредбе које се односе на утврђивање чињеница од значаја за будуће услове вршења јавне функције, а његово оправдање лежи у општем интересу заштите интегритета јавних функција. Примена је додатно ограничена начелима сразмерности, неопходности и заштите права лица на које се поступак односи.

VI. ЗАШТИТА ПОДАТАКА И ЈАВНОСТ

Комисија може обрађивати личне, архивске и потенцијално осетљиве податке, због чега закон упућује на примену прописа о заштити података о личности и тајности података. Објављују се само подаци неопходни за остваривање јавног интереса. Класификовани и законом заштићени подаци не објављују се, а приступ таквим подацима дозвољен је само овлашћеним лицима под условима посебних закона.

VII. ОДНОС ПРЕМА ПОСТОЈЕЋИМ ПРОПИСИМА

Закон не замењује Закон о спречавању корупције, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, прописе о Високом савету судства и Високом савету тужилаштва, Закон о општем управном поступку, Закон о управним споровима, нити кривичне, прекршајне, пореске и друге поступке. Ако се утврде чињенице од значаја за други поступак, Комисија их доставља надлежном органу. У питањима за која је искључиво надлежна Агенција за спречавање корупције Комисија не одлучује о постојању повреде Закона о спречавању корупције.

VIII. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење закона потребно је обезбедити средства за рад Комисије, стручну и административну службу, простор, информационе системе, безбедно чување документације и трошкове поступка. Тачан износ средстава зависиће од броја запослених, обима предмета и техничких стандарда који буду утврђени при успостављању Комисије. Средства се обезбеђују у буџету Републике Србије у складу са законом којим се уређује буџетски систем. Не очекују се непосредни приходи за буџет по основу овог закона.

IX. ПОДЗАКОНСКИ И ДРУГИ АКТИ

За спровођење закона потребно је доношење Пословника о раду Комисије, који уређује само унутрашњу организацију и начин рада у оквиру овлашћења датих законом. Пословником се не могу уводити нове обавезе, ограничења права или нови основи за изрицање мера.

X. ОЦЕНА УСКЛАЂЕНОСТИ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

За Предлог закона не постоји непосредна обавеза транспозиције конкретне директиве или другог обавезујућег акта Европске уније. Предложена решења су, међутим, заснована на начелима владавине права, индивидуалне одговорности, делотворне правне заштите, независности правосуђа, сразмерности и заштите података о личности.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОДГОВОРНОСТИ НОСИЛАЦА ЈАВНИХ ФУНКЦИЈА И ЗАШТИТИ ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Назив прописа: Предлог закона о одговорности носилаца јавних функција и заштити јавног интереса.
2. Област: владавина права, јавна управа, борба против корупције, интегритет јавних функција и заштита података о личности.
3. Предлог закона не представља транспозицију конкретне директиве, уредбе или другог обавезујућег акта Европске уније и не постоји непосредна обавеза усклађивања са конкретним прописом Европске уније.
4. Предлог закона је уређен у складу са домаћим уставним оквиром и начелима владавине права, индивидуалне одговорности, сразмерности, делотворне правне заштите, независности правосуђа и заштите података о личности.
5. У односу на право Европске уније, предлог закона је национални нормативни механизам у области владавине права и интегритета јавних функција; не утврђује се рок за постизање усклађености, јер се овим предлогом не врши транспозиција конкретног акта Европске уније.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА

ТАБЕЛА УСКЛАЂЕНОСТИ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Предлог закона о одговорности носилаца јавних функција и заштити јавног интереса

Одредба Предлога закона	Предмет уређивања	Релевантна одредба права ЕУ / ССП	Садржина релевантне одредбе	Начин усклађивања	Оцена
Чл. 1–5	Предмет, циљ, правна природа и начела	Нема непосредне обавезе транспозиције конкретног акта ЕУ	—	Национално уређење засновано на владавини права и сразмерности	Није предмет директне транспозиције
Чл. 6–11	Круг лица, временски обухват и тешка злоупотреба	Нема непосредне обавезе транспозиције конкретног акта ЕУ	—	Национално уређење	Није предмет директне транспозиције
Чл. 12–13	Правосуђе и однос према надлежним органима	Европски стандарди владавине права; нема конкретног акта за транспозицију	—	Очување уставне независности правосуђа и надлежности посебних савета	Није предмет директне транспозиције
Чл. 14–27	Комисија, управни поступак, права странке и одлучивање	Нема конкретног акта ЕУ за транспозицију	—	Домаћи управни механизам уз делотворну правну заштиту	Није предмет директне транспозиције
Чл. 28–32	Мере и однос са другим поступцима	Нема конкретног акта ЕУ за транспозицију	—	Национално уређење уз сразмерност и очување других поступака	Није предмет директне транспозиције
Чл. 33–35	Јавност, заштита података и судска заштита	Општи стандарди ЕУ у областима заштите података и делотворне правне заштите	—	Примена домаћих прописа; нема транспозиције конкретног акта	Није предмет директне транспозиције
Чл. 36–40	Прелазне и завршне одредбе	Нема непосредне обавезе транспозиције	—	Национално уређење	Није предмет директне транспозиције